

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Regelgeving wegwerpbekers en -bakjes

Supermarkten, detailhandel en kiosk

Voor supermarkten, detailhandel en kiosk gaan nieuwe regels gelden voor het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. Afhankelijk van de situatie kunnen er aanvullende regels gelden. In deze factsheet informeren we u over deze nieuwe regelgeving en wat die voor u en uw klanten betekent.

Welke regels gelden er voor supermarkten, detailhandel en kiosk?

Vanaf 1 juli 2023 bent u verplicht uw klanten een extra bedrag te vragen voor voorverpakt drinken in bekers en eenpersoonsporties voorverpakt eten in bakjes.

Voorverpakt eten en drinken

In de detailhandel, bijvoorbeeld bij een supermarkt, bakker, slager, groenteboer of kiosk, betaalt een klant extra voor wegwerpbekers en -bakjes met voorverpakt eten en drinken. Dit geldt voor eten en drinken dat rechtstreeks uit de verpakking kan worden gegeten of gedronken. Denk hierbij aan een beker zuivel, een bakje met een maaltijdsalade, voorverpakte ijskoffie of een eenpersoonsbakje groente, fruit, snack of ijs. De regels gelden niet voor bekers en bakjes met voorverpakt eten of drinken dat klanten nog verder moeten bereiden, denk hierbij aan het opwarmen van magnetronmaaltijden, koken of braden. Het schillen en wassen van groente en fruit – zoals een portie snoepgroente in een vormvaste verpakking – worden niet gezien als verdere bereiding.

Welke bekers en bakjes vallen onder de regels?

Wel:

- Bekers en bakjes voor eenmalig gebruik, die plastic bevatten:
 - Bioplastic
 - Toegevoegde polymeren om water- of vetafstotend te maken
 - Producten met een plasticvrij logo. Dit logo sluit het product niet uit van de regelgeving

Voor bakjes geldt aanvullend:

- Het voedsel hoeft niet verder bereid te worden, zoals koken, ontdooien of verwarmen.
- Bakjes met voorverpakt eten: alleen eenpersoonsporties.
- Bakjes die ter plekke worden gevuld: geen volumegrens.

Niet:

- Herbruikbare bekers en bakjes, ook als ze uit plastic bestaan.
- Flexibele voedselverpakkingen, zoals zakjes, folies en wikkels. *Let op: deels vormvast en deels flexibel valt wel onder de regelgeving.*
- Plasticvrije materialen, zoals hout of papier waar geen plastic aan is toegevoegd. *Let op: aluminium heeft een hoge milieubelasting en wordt daarom sterk afgeraden.*

Ter plaatse bereid en verpakt eten en drinken

Is er een uitgiftepunt voor eten en drinken om mee te nemen, bijvoorbeeld voor een koffie to-go of een saladebar, sushibar of verse broodjes om mee te nemen? Hiervoor geldt dat u uw klanten geen gratis wegwerpbekers en -bakjes mag meegeven, als deze verpakking plastic bevat. Ook moet u klanten een herbruikbaar alternatief aanbieden. Denk hierbij aan bekertjes of bakjes die klanten later weer terug kunnen brengen of het meenemen van een eigen beker of bakje accepteren (bring your own). Deze regels gelden ook voor het gebruik van zelfbedieningsautomaten. Voor ter plaatse bereid eten geldt niet de volumegrens van een eenpersoonsportie. Wel geldt dat het eten of drinken geen verdere bereiding nodig heeft.

Richtbedragen en verwerking in de kassa

De regelgeving noemt alleen richtlijnen voor het beprijzen van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten (daar mag van worden afgeweken):

- € 0,25 voor een beker
- € 0,50 voor een maaltijd, die uit meerdere bakjes kan bestaan
- € 0,05 voor bakjes met een eenpersoonsportie groente, fruit, yoghurt, beleg of saus.

De prijs voor een beker en bakje, moet apart op de rekening worden vermeld, dus niet als een totaalprijs voor verpakking en product. Voor de eenduidigheid adviseren we om het op de kassa aan te slaan als “plastic product” of meer specifiek als “plastic beker” en “plastic bakje”.

Eten en drinken op locatie

Kunnen klanten bij u op locatie eten of drinken kopen dat ter plekke wordt bereid? En kunnen ze het hier ook eten of drinken? Bijvoorbeeld aan een tafel, terras of bar? Dan gelden de regels voor consumptie op locatie: vanaf 1 januari 2024 zijn wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten niet meer toegestaan. Maak bijvoorbeeld gebruik van servies dat klanten na gebruik weer kunnen inleveren voor hergebruik. Meer weten over de regels voor consumptie ter plaatse? Bekijk de factsheet voor horeca.

Hoe wordt de regelgeving gehandhaafd?

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet erop toe dat bedrijven, organisaties en supermarkten zich aan de regels houden. Door signalen te verzamelen, informatie te geven en te waarschuwen waar nodig. Op basis van de verzamelde informatie treedt de ILT handhavend op, bijvoorbeeld door een last onder dwangsom op te leggen.

Plastic tasjes

Het is niet voor het eerst dat de overheid dit soort regels invoert. Sinds 2016 moet namelijk iedereen betalen voor plastic tasjes in de winkels. Door tasjes, die voorheen gratis waren, te beprijzen is de aanwezigheid hiervan in het zwerfafval in 3 jaar tijd met 60 procent verminderd. Het gebruik van nieuwe plastic tasjes is in dezelfde periode met 80 procent verminderd². Een prachtig resultaat én voorbeeld dat laat zien dat we samen stappen kunnen maken.

Europese richtlijn

De nieuwe maatregelen zijn onderdeel van een groter geheel. Ze komen voort uit de Europese richtlijn Single Use Plastics (SUP) dat als doel heeft: de impact van wegwerplastic op het milieu verminderen en meer plastic hergebruiken en recyclen. Sinds juli 2021 mogen plastic wegwerpartikelen zoals rietjes, bestek, borden, wattenstaafjes en ballonstokjes niet meer op de markt worden gebracht. En sinds januari 2023 is de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) ingevoerd. Dit houdt in dat producenten van plastic wegwerpproducten meebetalen aan het opruimen van zwerfafval. Zwerfafval is een breed maatschappelijk probleem. En met de hele keten van producenten, ondernemers en consumenten kunnen we dat probleem aanpakken.

Meer weten?

Op www.minderwegwerplastic.nl vindt u meer informatie over de regelgeving en hoe u zich hierop kunt voorbereiden. Volg de regelhulp om na te gaan welke regels van toepassing zijn op uw situatie en welke opties er zijn om hieraan te voldoen.

¹ Evaluatie verbod op gratis plastic draagtassen, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2019